

DODE DIEREN EN PUBLIEK

Het publiek heeft er weinig weet van. Het is de mens eigen van kadavers weg te lopen. Onze neus vindt ze walgelijk, ons oog vindt ze vies. Niet verwonderlijk dus dat kadavereters een smoezelige reputatie hebben. En toch ook niet. Filmpjes van een kadaverrestaurant in de Gelderse Poort stonden enkele jaren geleden wekenlang in de top 10 van YouTube.

In de Belgische en Nederlandse provincies Limburg laten natuurorganisaties nu ook zien hoe het anders kan. Zij brengen aangereden wilde dieren terug in grote natuurgebieden zoals de Maasduinen, de Meinweg, Kempen-Broek en Drielandenpark. Niet anoniem, maar onder

het infrarode oog van een camera zodat iedereen via internet mee kan kijken. De apparatuur filmt het recyclingproces dag en nacht. Rijkdom voor de natuur dus, maar ook voor ons als kijker en als bezoeker! Struintochten en media-aandacht zorgen ervoor dat het boeiende verhaal van natuurlijke recycling verteld wordt.

CRIME SCENE INVESTIGATION

Dood doet Leven kreeg een interessante partner uit onverwachte hoek. Het werkt samen met Belgische en Nederlandse forensische instituten, die hun kennis over (het tempo van) afbraakprocessen van grote dode dieren willen vergroten, om raadselen rond een gevonden levenloos lichaam beter op te kunnen lossen.



GIEREN IN DE LAGE LANDEN

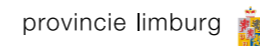
In het voorjaar en de zomer bezoeken valse gier en monniksgieren vanuit zuidelijk Europa de lage landen. Na dagen en weken tevergeefs naar dode dieren gezocht te hebben, moeten zij noodgedwongen omkeren. Een toename aan dode dieren in de natuur zal ook voor deze dieren het verschil kunnen maken. Voorbeelden uit de afgelopen jaren zijn de valse gier die boven Zeeuws-Vlaanderen, Noord-Brabant en Friesland opdrukte, de valse gier van de Sint Pietersberg tussen Luik en Maastricht en monniksgier 'Carmen' in de Oostvaardersplassen.



Dood doet Leven

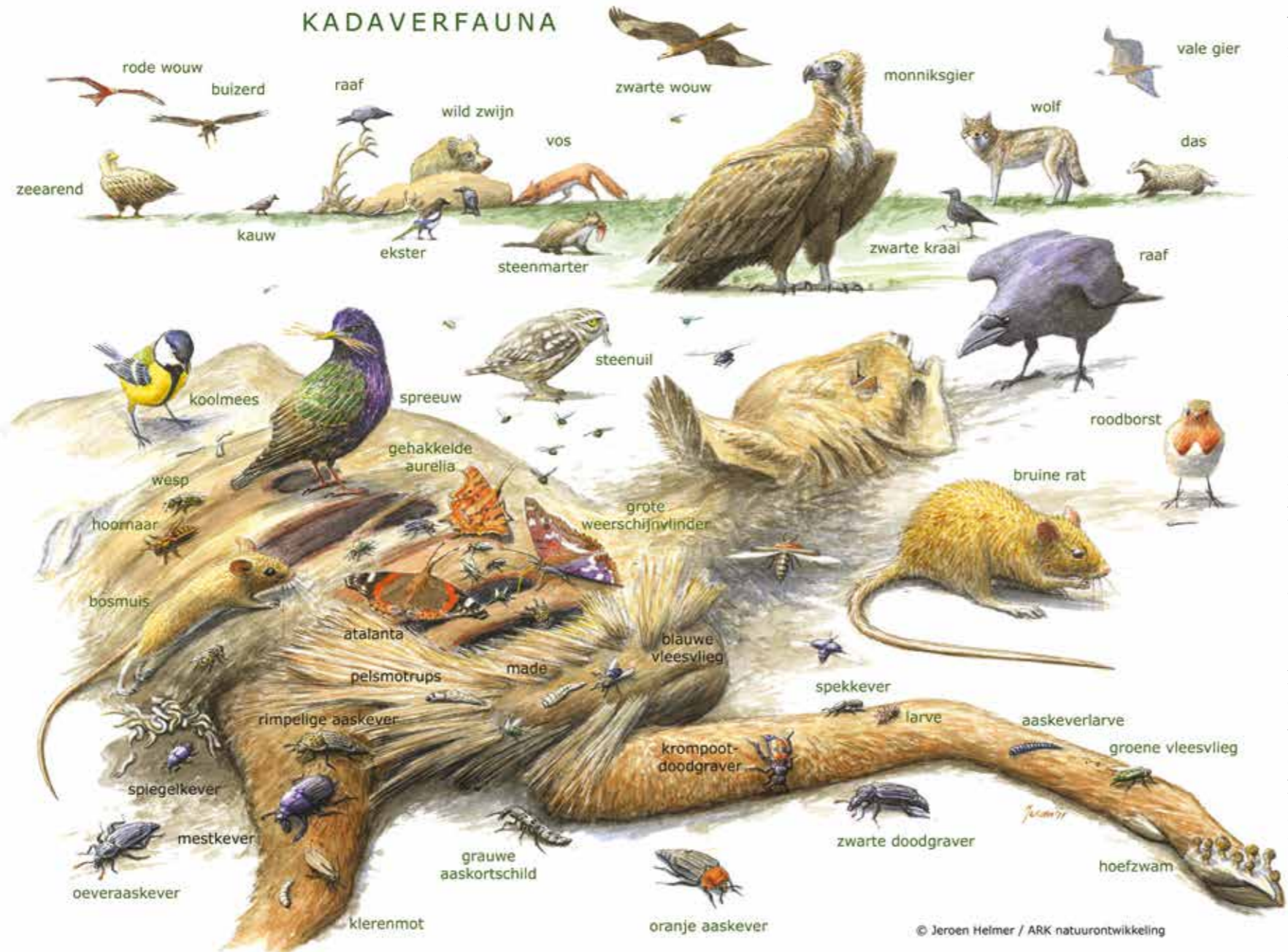
Ruimte voor aaseters

Op www.dooddoetleven.nl vindt u meer informatie over de rol van dode dieren in de natuur. Filmpjes en foto's brengen de kadavergemeenschap in beeld en laten zien hoe verrassend deze kan zijn. Ook www.dooddoetleven.be biedt een kijkje in de keuken.



COLOFON ARK Natuurontwikkeling, Juli 2012 | TEKST EN SAMENSTELLING Hettie Meertens, Bart Beekers en Marieke Reisinger | FOTOGRAFIE Bart Beekers, Han Bouwmeester, David Dohnal, Leo Linnartz en Dirk Raes
ILLUSTRATIE Jeroen Helmer | VORMGEVING Franka van Loon





NUT VAN DE DISGENOTEN

Wanneer kadavers van grote dieren in de natuur mogen blijven liggen, wordt deze een stuk completer. Vele diersoorten zijn ervan afhankelijk. Allerlei bouwstoffen en mineralen worden door natuurlijke recycling weer toegankelijk voor andere dieren en planten. Aaseters als raaf, zwarte en rode wouw, gieren en talloze insectensoorten zijn afhankelijk van dode dieren voor hun voedsel. En soms zelfs voor hun voortplanting. Vliegen en kevers leggen er hun eitjes, en hun larven (maden) smullen van de zachte delen van het kadaver. De larven van de pelsmot doen zich zelfs te goed aan haren. Haren zijn trouwens ook welkom nestmateriaal voor vogels. Andere dieren profiteren indirect door juist weer de larven op te eten, waaronder de grauwe aaskortschildkever en de doodgraver. Maar ook aabare dieren als koolmees en roodborst hebben maden op het menu staan. Tijdens warme dagen zijn er vlinders, hoornaars en wespen die mineralen komen snoepen. Botten zijn een welkome bron van calcium en fosfor voor tal van dieren. Ten slotte zorgen schimmels en bacteriën voor de omzetting van de laatste resten, in de mineralen waaruit ze zijn opgebouwd. Zo verdwijnt in warme periodes een compleet kadaver als sneeuw voor de zon.

HULDE AAN DE OPRUIM-PLOEGEN DER NATUUR!

In het project *Dood doet Leven – Ruimte voor aaseters* zetten Limburgse natuurorganisaties zich in voor de terugkeer van dode dieren in de natuur. En daarmee voor de terugkeer van aaseters. Kadavers vormen de laatste schakel in een superslim natuurlijk recyclingsysteem: de dood van het ene dier betekent het leven voor een ander. Het achterlaten van (grote) dode dieren in de natuur is echter ongebruikelijk in de meeste Europese natuurgebieden, waaronder die in Nederland en België. *Dood doet Leven – Ruimte voor aaseters* wil dit tij keren en het tot de normaalste zaak van de wereld maken.

HONGERIGE LEVENSGEMEENSCHAP

Er is een schrijnend gebrek aan grote kadavers in de natuur. Meer regels, het ontbreken van wilde dieren en een ingebakken afkeer van 'dood' hebben geleid tot een kwijnend bestaan van aaseters. Een andere oorzaak van de schrale kadaverkost, is het oogsten van wild voor menselijke consumptie en het begraven van jachtafval. Ook aangereden dieren worden opgeruimd. Vrees voor het ontstaan van ziekten speelt daarbij een rol. Die vrees is trouwens onterecht. Wanneer een gezond dier sterft, ontstaan niet alsnog na zijn dood ziekten. Bovendien worden wilde hoefdieren regelmatig onderzocht op dierziekten. Al met al blijven hooguit kruimels over voor de opruimploegen van kadavers.